

ADVERTISEMENT

Avstr. Slovensko

Bol. Pod. Društvo

Ustanovljeno

16. januarja 1892.

Sedež: Frontenac, Kans.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MARTIN OBERŽAN, Box 72, Mineral, Kans. Podpreds.: FRANK AUGUSTIN, Box 360, W. Mineral, Kans. Tajnik: JOHN ČERNE, Box 4, Breezy Hill, Mulberry, Kans. Blagajnik: FRANK STARČIČ, Box 245, Mulberry, Kans. Zapisnikar: LOUIS BREZNIKAR, L. Box 38, Frontenac, Kans.

NADZORNIKI:

PONGRAC JURŠE, Box 357, W. Mineral, Kans. ANTON KOTZMAN, Frontenac, Kans. MARTIN KOČMAN, Box 482, Frontenac, Kans.

POROTNI ODBOR:

JOSIP SVATO, Woodward, Iowa. JAKOB MLAKAR, Box 320, W. Mineral, Kans. JOHN ERŽEN, Jenny Lind, Ark., Box 47.

Sprejemna pristojbina od 16. do 40. leta znaša samo eden dolar. Vs. dopisi se naj blagovoljivo pošiljati, gl. tajniku. Vse denarne pošiljave pa gl. blagajniku.

SPREMEMBE PRI KRAJEVNIH DRUŠTVIH V MESECU SEPTEMBRU T. L.

Novo pristopili člani:

K druž. št. 6, Peter in Mary Berghofer; k druž. št. 10, Josef Fink, Frank Šivic, John Bervar, Karl Cirar, Barny Petcharer, Josef Petrič; k druž. št. 11, Ant. Keber in Louis Paulič; k druž. št. 13, Konrad Jeglič, Martin Majdič, John Kotar in John Černecka; k druž. št. 14, Ant. Mauč in Frank Gasner; k druž. št. 16, Anton Kišor, Rudolf Blašič in Frank Krenker; k druž. št. 18, Frank Razboršek in Anton Urh; k druž. št. 19, Josef Schaller, Valentin Tavčer, Anton Schunnak, Frank Rošec, Jery ornik, John Strmšek in Frank Mlekuš.

Prestopili člani in članice:

Od dr. št. 1, k dr. št. 4, John Bregar in k dr. št. 9, Karl in Mary Bisjak. — Od dr. št. 3, k dr. št. 6, Jakob Kuplen, John Žager, Jakob Piekler, Anton Žager, John Kuplen, Josef Lipovšek, Martin Kožuh, John Piekler, John Jenčič, Fr. in Anton Močnik. — Od dr. št. 8, k dr. št. 9, Nikolaj Beber in k dr. št. 10,

Peter Jenko. — Od dr. št. 10, k dr. št. 16, John Hernaus. — Od dr. št. 11, And. Kastelas in Kijet Konstanj.

Suspendirani člani in članice:

Pri dr. št. 2, Angelo in Terezija Brentari, John in Ana Baltant, Peter in Terezija Goseh. — Pri dr. št. 4, Mihael in Terezija Prelsnik, Josef in Ant. Heibar, Mihael in Salveta Weneel. — Pri dr. št. 6, Moritz Viser. — Pri dr. št. 7, Josef in Z. Kook. — Pri dr. št. 10, Ant. Ferlič, Josef Erkar, Izidor Kral in Jakob Kosmatin, Pavel Vermut. — Pri dr. št. 11, Peter Partel, Stefan Arh, John Eržen, John Kotzman in Frank Daniček. — Pri dr. št. 16, Fr. Jammik.

Izključeni člani in članice:

Pri dr. št. 6, Leo Partel, pri dr. št. 7, Anton in Terezija Sustaršič, Prstovolno odstopi, od dr. št. 8, Frank in Magdalena Tavernaro, od dr. št. 21, Karl Šinkovec.

Umrli član:

Kans. John Zauer, cert. št. 1339, umrl 4. sept. t. l. v starosti 33 let, uzrok smrti: ubit v rovu. John Černe, gl. taj.

IMENIK IN NASLOVNIK URADNI KOV KRAJEVNIH DRUŠTEV A. S. B. P. D.

Štev. 1. v Frontenac, Kans.

Preds. Anton Kotzman, Računovodja Louis Bresnaker, Frontenac, Box 39, Blag.: Robert Gruber.

Štev. 2. v Chicopee, Kans.

Preds. Louis Ajdič, b. 131, Chicopee, Kans. Računovodja: Anton Schuler, b. 209, Chicopee, Kans. Blagajnik: Andrej Polovčik, Chicopee, Kans.

Štev. 3. v Nelson, Kans.

Preds. Jacob Kuplen, R. 8, Pittsburg, Kans. Računovodja: John Kuplen, b. 115, Yale, Kans. Blag.: Anton Žagar, R. R. 8, Pittsburg, Kans.

Štev. 4. v Mineral, Kans.

Preds. John Goršek, b. 469, Stone City, Kans. Računov.: Louis Kovach, b. 305 W. Mineral, Kans. Blag.: Frank Špeiser, b. 136, Mineral, Kans.

Štev. 5. v Weir, Kans.

Preds. Franc Bernar, R. R. 1, Weir, Kans. Računov.: John Govekar, R. R. 1, Weir, Kans. Blag.: Peter Kuković, R. R. 1, Weir, Kans.

Štev. 6. v Yale, Kans.

Preds. John Savojic, Yale, Box 73, Kans.; Računovodja John Roybt, Yale, Box 117, Kans.; Blagajnik Frank Setina, Yale, Box 127, Kans.

Štev. 7. v Coranville, Kans.

Preds. John Koron, R. R. 8, Pittsburg, Kans. Računovodja: Joseph Miklauc, b. 64, Yale, Kans. Blag.: Mike Raneiger (stanuje).

Štev. 8. v Fleming, Kans.

Preds. Jak. Čukjati, R. R. 2, Pittsburg, Kans. Računov.: Anton Potočan, R. R. 2, Cherokee, Kans. Blag.: Josef Rakab, R. R. 2, Cherokee, Kans.

Štev. 9. v Radley, Kans.

Preds. John Dolane, b. 41, Radley, Pittsburg, Kans. Računovodja: Anton Komar, b. 92, Radley, Pittsburg, Kans. Blag.: Frank Tome, Dunkirk, R. R. 1, Pittsburg, Kans.

Štev. 10. v Jenny Lind, Ark.

Preds. Frank Šteinc, b. 226, Jenny Lind, Ark. Računov.: John Eržen, b. 47, Jenny Lind, Ark. Blag.: Leo Kolenc, b. 248, Jenny Lind, Ark.

Ignacij je vzravnal glavo, so zasmejal, zastinil oči in dejal:

— Tu je zapisano — "Kmet dandanes ni več človek" — to pač ni!

Po njegovem preprostem, iskrenem obrazu je zdrknila senca nezadovoljstva.

— Na, podji sem, zlezi v mojo kožo ... pa bomo videli, ko si ... dobitjan!

— Legla bom! — je tiho dejala mati Sofji. — Utrujena nisem preveč, a v glavi se mi vrti od tega duha. In vi?

— Nečem.

Mati se je iztegnila po klopi in zadremala. Sofja je sedela poleg nje in opazovala čitajoče, in če je osa ali čmrlj zabrenčal nad materinim obrazom, ga je odpodila. Mati se videla z napol zatisnjenimi očmi in Sofjina skrbnost ji je bila po godu.

Potem je pristopil Ribin in zašepetal:

— Ali spi?

— Da.

Ohmolknil je, pozorno gledal materin obraz in vzdihnil:

— Prva je nemara, ki je šla za sinom po njegovi poti ... prva!

— Ne motimo je, pojdimos! — je predlagala Sofja.

— Da, mi moramo na delo ... Rad bi se še razgovoril, ali za to bo čas zvečer? Pojdimo otroci ...

— Odšli so vsi trije ostavivši Sofjo v koči. A mati si je mislila:

— Hvala Bogu ... sprjaznila sta se ... In mirno je zaspala na opojnem gozdnem zraku.

VI. Zvečer so prišli smolarji, vsi sturje zadovoljni, da je konec dela.

Njih glasovi so zbudili mater in zehajoče je stopila iz koč.

— Vi ste delali, a jaz sem spala kakor gospa! — je dejala prijazno.

— Nič zato! Opuščeno ti bo! — je odgovoril Ribin. Mirnejši je bil, utrujenost je ublažila njegovo razburjenje.

— Ignacij, — je dejal — poskrbi za čaj ... Po vrsti gospodinjstvo ... danes nas napoji in nakrmi Ignacij.

— Nočaj bi rad odstopil svoje mesto! — je pripomnil Ignacij in znašel dračje in žaganje na kup.

— Gosti so vsem dobro došli! — je dejal Jefim in sedel poleg Sofije.

— Pomažal ti bom! — je tiho dejal Jakob in odšel v koč.

Prišel je hleb kruha in ga začel rekos, ki jih je razložil po prtu.

— Čuj! — je tiho vzkljknul Jefim. — Ze kašlja ...

Ribin je poslušal in priklinal: — Da, je že tu ...

— Ohnivši se k Sofji ji je razložil:

— Takoj pride priča ... Po mestih bi ga vodil, po trgih razpostavljal, da ga ljudstvo posliša ... Zmerom eno govori, ali to morajo slišati vsi ...

Tišina in mirak sta se zgostila, glasovi so zveneli močje. Sofja in mati sta opazovali kmete — vsi so se pregibali počasno, težko, mekan oprežno.

Iz gozda je stopil na ravnico visok, tršat človek počasi je stopal opirajoč se na palico, in slišalo se je njegovo hropenje.

— Tu je Savelj! — je vzkljknul Jakob.

— Takaj sem! — je dejal človek, obstal in zakašljaj.

Ogrenjen je bil z dolgim, do pet segajočim plaščem, izpod okroglega, pomočkanega klobuka so v vlažnih štrkljih viseli rumenkasti, ravni lasje. Svetla bradica je rasla na njegovem žoltem, koščem obrazu, usta je imel napol odprta, oči, globoko pogreznjene pod čelo, so mrzlično žarele iz temnih vrtin.

Ko ga je Ribin seznanil s Sofjo, jo je vprašal:

— Slišal sem, da ste prinesli knjige za ljudstvo?

— Prinesla sem jih ... Hvala vam ... v imenu ljudstva ... knjiga resnice mu je še nerazumljiva ... zato vas zahvaljujem jaz, ki jo razumem ...

Hitro je dihal, sapo je lovil s kratkimi dihi. Glas se mu je trgal, koščemi prsti njegovih slabotnih rok so stiskali po prsih, da bi odpele plaše.

— Za vas je škodljivo bivanje v gozdu ob tej pozni uri ... Listnati gozd je vlažen in duši! — je pripomnila Sofja.

— Meni ne pomaga nobena reč več! — je odgovoril Savelj in pokašljaj. — Le smrt me še reši. Teško ga je bilo poslušati, in vsa njegova postava je zbužala

tisto nepotrebno sočutje, ki se zaveda svoje lastne nemoči in budi le jezo. Sedel e na sodček, oprežno je upognil kolena, kakor da bi se bal, da se zlomijo, in otrl si je potno čelo. Njegoi lasje so bili suhi, mrtvi.

Grmada je vzplamenela, vse okrog je zatrepetal in se zazibalo, opaljene senice so plaho bežale v gozd in nad ognjem je sijal okrožli Ignacijev obraz z zabuhlimi lici. Ogenj je ugasil. Zadišalo je po dimu, tihota in meglja sta se zgostili na ravnici, prežeč in poslušajoč hropeče besede bolnikove.

— Ali ljudstvu ... Še lahko koristim, kot priča zlodejstev ... Poglejte me ... Osemindvajset let sem star, pa — umiram! A pred desetimi leti sem brez težave položil na pleča p dvanaest pudov ... S takim zdravjem, sem si mislil, boš hodil še sedemdeset let do pokopališča, pa sem se spotaknil ... Deset let sem še preživel ... in zdaj ne morem več. Okradli so me gospodarji, štirideset let življenja so mi uropali, ugrabili ... Štirideset let ...

— To je njegova pesen! — je zamolko dejal Ribin.

Ogenj je zopet zaplapolal, silnejše in bolj jarko; senice so se umikale v gozd in se spet plazile k ognju in trepetale okrog njega v nemem, zlobnem plesu. Na ognju je treskalo vlažno vejčje. Listje na drevju je šepetalo, šumelo, vznemirjeno od razgretga zraka. Veseli, živi, žolti in rdeči jeziki iso se igrali in objemali, vzpenjali se kvskivo, sejali iskre; goreči listi so letali po zraku, a zvezde nad nebo so se vabljivo smojale iskram.

— To ni moja pesen ... na tisoče ljudi jo prepeva ... ne da bi razumeli njen zdravilni nauk za nesrečno ljudstvo ... koliko od dela izmučenih in pohabljenih ljudi molče umira od gladu ... Kričimo, bratje, kričimo! — Zakašljaj je in se tresel po vsem životu.

— Zakaž! — je dejal Jefim. — Moje gorje je moja stvar ... Ti glej moje radost ...

— Ne moti ga! — je svetoval Ribin.

— Saj si sam dejal, da se z britkostjo ni bahati! — je mrko pripomnil Jefim.

— Tu gre za splošno, skupno gorje, in ne za osebno! — je dejal Ribin prepričevalno. Človek je premenil globoko in se potaplja ... pa kriči ljudem — ne hodiš to!

Jakop je postavil na mizo vedro kvasu, (kvas imenujejo na Ruskem zelo prijubljeno, pivu podobno, domačo pijačo, vrzol vanj šop luka in dejal bolniku:

— Pojdi sem, Savelj, takoj ti prinesem mleka ...

Savelj je odkimal z glavo, a Jakob ga je prijel pod pazduho in ga peljal k mizi.

— Čujte! je klicala Sofja Ribinu tiho in čitajoče — zakaž ste ga poklicali! Vsako minuto lahko umre ...

— Lahko! — je pritrdil Ribin. — Naj umre med ljudmi ... laže je naj je kot samemu ... A sedaj naj govori! — Za prazen nič je ob življenje — naj potrpi še za voljo ljudi ... Tako je!

— V zabavo vam je to? — je vzkljknila Sofja.

Ribin jo je pogledal in trano odgovoril:

— Gospoda se je rad vala, ko je Kristus na križu zdihoval, a mi se od človeka nimamo in hočemo, da se tudi vi naučite od njega ... Mati je plašno privzdignila obrvi in dejala:

— Za mizo je izpregovoril bolnik: — Z delom uničujejo ljudi ... zakaž! Življenje krajejo človeku — zakaž pravim! Gospodar — v tovarni Nefedova sem izgubil življenje — naš gospodar je podaril pevki zlato univalno posodo ... in tudi nočna posoda je bila iz zlata ... V tej posodi je moja sila, moje življenje ... Zakaž sem ob življenje ... človek me je ubil z delom, da je svojo priložnost napojil z mojo krvjo, zlato nočno posodo ji je kupil za moje kri.

Človek je ustvarjen po spodobi božji — je dejal Jefim smeje — a sedaj smo slišali, čemu ... To je dobro!

— Ne molčimo! — je vzkljknul Ribin in udaril z dlanjo po mizi.

— Ne trpimo tega! — je tiho dostavil Jakob.

— Ignacij se je nasmehnil.

Mati je opazila, da so vsi trije fantje poslušali z nenasitnim za-

nimanjem gladnih duš, in kedaj je govoril Ribin, so mu gledali v obraz s prežečimi očmi ... Saveljve besede so zbužale na njihovih obrazih čuden, oster posmeh. V njem ni bilo sočutja z bolnikom ...

Nagnivši se k Sofji je mati tiho vprašala:

— Ali govori resnico?

Sofja je odgovorila na glas: — Da, to je resnica! O darilu je pisalo časopisje ... zgodilo se je v Moskvi ...

— In kazen ga ni doletela ... je zamolko dejal Ribin. — A kazen mu je pristojala ... Med ljudstvo bi ga bili morali peljati in na drobne kosce raztrgati in njegovo proklete meso vreči psom ... Sodnji dan bo, ko vstane ljudstvo. Mnogo krvi preljuje, da zmije krivice ... Ta kri je njegova kri, iz njegovih žil je iznesena, ljudstvo je njen lastnik.

— Hladno je! — je dejal bolnik.

Jakop mu je pomagal in ga peljal k ognju.

Grmada je gorela enakomerno, žarko in brezizrazne senice so trepetale okolo nje začudeno opazujoč veselo igro ognja. Savelj je sedel na panj in iztegnil svoje prosojne, suhe roke proti ognju. Ribin je pokimal na njegovo stran in dejal Sofji:

— Ostrejšje je to od knjig! To je treba vedeti! ... Če odrta stroj delaven roko, ali če ga ubije, pravijo, da je sam kriv svoje nesreče. Če pa izsesajo človeku kri in ga vržejo proč kot mrhovino ... za to ni nobenega pojasnila. Vsa moor razumem ... a to trpinčenje za zabavo mi je nerazumljivo! ... In zakaž trpinčijo ljudstvo, zakaž mučijo nas vse! Za zabavo, za svoje veselje, za prijetno življenje, da si kupujejo za ljudsko kri pevke, konje, srebrne nože, zlato posodo ... drage igrače otrokom. Ti dejal, delaj več, a jaz si nakopljem s tvojim delom denarja in podarim svoji ljubici zlato nočno posodo.

Mati je poslušala, gledala in pred njo se je v temi še enkrat posvetila pot Pavla in vseh, ki so šli z njim.

Po končani večerji so polegli vsi okolo grmade, pred njimi je gorel ogenj in urno požiral les, a za njimi je visela tema, zakrivajoča gozd in nebo ... Bolnik je široko odprl oči, pogledal na ogenj, pokašljeval vesele in se tresel po vsem životu, kakor da bi se trgali v njegovih prsih zadnji ostanki življenja, zapuščajoč suho, od boleznj izžeto telo. Blesk ognja je trepetal na njegovem obličju, ne da bi oživljaj mrtvo kožo. Le oči bolnikove so gorele s sijajem, ugašajočim plamenom.

Boljšje bo, Savelj, da odideš vkoč! — je dejal Jakob.

Čemu? — je odgovoril bolnik s težavo. — Tu ostanem ... dolgo me itak ne bo med ljudmi!

Ozrl se je po vseh in potem smehljaje nadaljeval:

Prijetno mi je med vami ... gledam vas pa si mislim — morda ti naščujajo one, ki so nam jih ugrabili ...

Nihče mu ni odgovoril; sklonivši glavo onemoglo na prsi je kmalu zadremal. Ribin ga je pogledal in tiho dejal:

— K nam prihaja, sedi tu in pripoveduje zmerom eno ... o krivici nad človekom. Te krivice je polna njegova duša, kakor da bi mu bili ž njo izbili oči in da ničesar drugega več ne vidi.

— Kaj pa naj bi še videl? — je zamisljeno dejala mati. — Če se na tisoče ljudi dan za dnevom ubija z delom za to, da gospoda troši denar za svoje muhe ... ali to ne zadošča? ...

— Dolgočasno ga je poslušati! — je dejal tiho Ignacij. — Kdor je enkrat slišal: ne pozabi nikdar več ... a on govori zmerom eno!

V tej zgodbi tiči vse njegovo življenje! — je mrko pripomnil Ribin. — In življenje — mnogih drugih. Desetkrat sem slišal njegovo zgodbo, a vzle temu sem vomil. Časih se zgodi, da ne verjamem v podlost ljudi ... v njih blaznost, in ko se ti smilijo vsi: bogatini in siromaki! ... Eden oslepi od gladu, drugi od zlata ... Eh, ljudje so, si misliš, bratje! Strezni se, misli pošteno in ne prizanašaj svoj komodnosti!

Bolnik je omahnil, odprl oči in legel na zemljo. Jakob je potihlo vstal, odšel v koč in prinesel kratak kožuh; ogrnil je z njim bratrauca in sedel poleg Sofje.

(Dalje.)

Na stepi.

Maksim Gorkij:

Zelo slabe volje smo se odpravili na pot; bili smo lačni in preklinjali smo ves svet. Vso noč smo se zama trudili, da si priskrbimo kruha z delom ali s tatvino; slednjič smo sklenili, da gremo naprej. Kam, sami nismo vedeli. Kratkoma, sklenili smo, da gremo naprej.

Ta sklep smo storili soglasno in ga glasno izrekli. Drug sklep, da nadaljujemo sedanje življenje, je bil vsakdo storil, ne da bi ga bil povedal, in tega je izdajal sijaj naših oči, iz katerih se je dala razbrati lakota našega želodca.

Bili smo trije; pred kratkim smo se bili seznanili v Kerzonu in sicer v beznici na obrežju Dnjepra. Eden je bil nekdanji vojak železniškega bataljona, pozneje železniški mojster na železnicah ob Visli; bil je rdečelas, krepke rasti in je imel sive, hladno zroče oči. Govoril je tudi nemško in je poznal iz lastne skušnje življenje v ječah.

Nas eden ne govori rad mnogo o svoji preteklosti, ker imamo za to svoje razloge. Zaupali smo drug drugemu, vsaj na zunaj; na znotraj je imel drug do drugega tako malo zaupanja kakor do samega sebe.

Če nam je naš drugi tovariš, majhen, zanikrn človek s stisnjenimi ustnicami in skeptičnim izrazom v obraz pripovedoval, da je bivši študent mostovske univerze, sva mu druga dva verjela. Sicer pa nam je bilo popolnoma vseeno, ali je bil kdaj študent ali lopov ali tat. Ko smo se seznanili, smo stali vsi trije na isti družabni stopinji. Bili smo stradajoči ljudje, bili smo pod policijskim nadzorstvom in kmetje v vaseh, skozi katere smo potovali, so z nami nezaupno ravnali. Sovražili smo policijo in kmete, kakor lačne roparske živali smo sovražili vse in smo nameravali veliko maščevanje nad njimi. In zato se nam je bil pridružil dozdevni študent.

Nesreča najhitreje privede ljudi skupaj, celo popolnoma različnih narav, in da smo bili v nesreči, nam ne more nihče ugovarjati.

Tretji sem bil jaz. Ker sem že od otroških let skromen, nočem ničesar pripovedovati o sebi. Ne bom se hvalil, ne izdajal svojih napak, da se vam ne zazdim njihov človek. Da pa boste imeli vsaj pojem o meni, hočem le opominiti, da sem se vedno smatral za boljšega človeka od vseh in se smatram tudi še sedaj.

Zapustili smo torej Perekoj in popotovali dalje. Izbrali smo si dan, o katerem smo upali, da bomo med potoma lahko naberačili kruha.

Jaz sem šel ob strani vojaka; študent je sledil zadaj. Z njegove rame je visela nekakšna jopiča. Njegovo oglat, gladko ostrizeno glavo je krasil ostank širokokrajnega klobuka; sive, neštetokrat zakrpane hlače so tesno oklepale njegove tenke noge; njegovo obuvajo je obstojalo iz golenice, ki je bila pritrjena na noge z ozkimi jermeni podloge starega sukniča. To je imenoval svoje sandale. Z nogami srebajoč je dvigal goste oblake prahu. Njegove vodene, majhne sive oči so gledale v daljavo. — Vojak je bil obklen v rdečo sraceo, ki jo je bil ukrvadel v Kerzonu. Nad sraceo je nosil še podložno telovnik; vojaška čepica mu je posevno sedela na glavi. Okolo nog so mahedrale široke hlače. Obuvala ni imel. — Tudi jaz sem šel bos.

Okolo nas se je razprostirala silna stepa, nad nami modro nebo, enako veliki kupoli. Siva prašna deželna cesta je tvorila široko prago na stepi, iz katere je izžarevala neznanška vročina. Tu patam smo naleteeli na strnišča, ki so močno spominjala na neobrita vojakova lica.

Vojak je pel jutranjo molitev ...

V svoji vojaški službi je opravljal v cerkvi svojega bataljona mesto popovega asistenta in je znal našeti molitve. Bez ko je prišel iz razgovora, je prišel me tihi.

Daleč na obzorju smo videli v seko skupine gorovja. "To je pač krimsko gorovje", je študent pripomnil suho.

"Pozorje! Tako daleč se nisem prišli. To so navadni oblaki. I-

MATI.

Socialen roman v dveh delih. Spisal Maxim Gorkij.

— Da, — je tiho odgovorila Sofja. — Nikoli še nisem videla takega obraza ... kakor mučenik! Pojdiva tja, rada bilih gledala ...

— Ne srdite se nad njim, ker je surov ... — je tiho prosila mati.

Sofja se je nasmehnila. Ko sta dospeli do vrat, je Ignacij vzravnal glavo, ozrl se nanje, segel s prsti v koprave lase in se zopet sklonil nad časopis, razgr-

njen na kolnih. Ribin je vstal, lovil solnčni žarek na papirju, ki se je prikradel v koč skozi špranjo na strehi, potem pa dalje čital pregibajoč ustni; Jakob je nastojen na rob klopi kleče čital.

Mati je opazila, da Sofja čuti njih željo po resnični besedi, njen obraz je razsvetlil sladak nasmeh. Opazno je šla v kot koč in sedla; Sofja jo je objela za ramo in molče opazovala.

— Ujee Mihajlo, za kmete nas zmerjajo! — je poglasno dejal Jakob. Ribin se je obrnil in smeje odgovoril: